

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2021/2022

Destinace (země, město): Portugalsko, Lisabon

Jméno, příjmení: Pavlína Vondráčková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Universidade de Lisboa, Faculdade de Letras, Centro de Línguas e Culturas Eslavas

Charakteristika studia

Český jazyk a kulturu na Filozofické fakultě Univerzity v Lisabonu je možné studovat jako volitelný předmět jednak v bakalářském studijním programu Slovanská studia, ale také jako volitelný předmět v rámci bakalářského studia všech ostatních studijních programů v rámci celé fakulty i univerzity. Studenti za úspěšné absolvování kurzu získávají 6 kreditů (ECTS). Kurzy češtiny jsou otevřeny rovněž zájemcům z řad veřejnosti. Tyto kurzy (*Cursos Livres de Línguas e Culturas Eslavas*) jsou zdarma, nutné je zaplatit pouze registrační poplatek ve výši 20 eur za semestr. Studium české literatury a lingvistiky je součástí volitelných předmětů *Úvod do literatury slovanských jazyků* a *Úvod do lingvistiky slovanských jazyků*. Na těchto dvou předmětech participují kromě české lektorky také další lektori z Centra slovanských jazyků a kultur. V akademickém roce 2021/22 byla třetina časové dotace (8 x 90 minut) předmětu *Úvod do literatury slovanských jazyků* věnována české literatuře. V předmětu *Úvod do lingvistiky slovanských jazyků* měla česká lektorka pouze čtyři lekce (4 x 90 minut), a to proto, že předmět vyučovalo více lektorů z Centra slovanských jazyků a kultur a celková časová dotace byla mezi lektory rovnoměrně rozdělena.

Studenti češtiny

Oproti loňskému akademickému roku byl zaznamenán růst v počtu studentů, kteří se na Univerzitě v Lisabonu učí češtinu. V zimním semestru studovalo češtinu dohromady 14 studentů (*Český jazyk a kultura A1.1* 6 studentů, *Český jazyk a kultura A2.1* 4 studenti, *Český jazyk a kultura B1.1* 4 studenti), v letním semestru studovalo češtinu celkem 19 studentů (*Český jazyk a kultura A1.2* 13 studentů, *Český jazyk a kultura A2.2* 1 student, *Český jazyk a kultura B1.2* 5 studentů). Předmět *Úvod do literatury slovanských jazyků* navštěvovalo 8 studentů a předmět *Úvod do lingvistiky slovanských jazyků* 6 studentů. Zájem o studium češtiny projevují hlavně univerzitní studenti, kteří plánují studijní pobyt v České republice v rámci programu Erasmus+, ale také lidé, kteří mají vazby na Českou republiku (rodina, zaměstnání, zájem o českou kulturu, literaturu, aj.). Jazyková úroveň studentů byla různá, nejvíce bylo studentů začátečníků. Pokročilí studenti mají většinou české rodinné příslušníky nebo již nějakou dobu žili v České republice. Vstupní znalost češtiny studentů v kurzu A1 téměř nulová, na konci akademického roku dosahují studenti úrovně A1, někteří studenti mají znalosti lepší, jiní horší. Studenti, kteří studovali v kurzu A2, měli na začátku kurzu úroveň A1 a na konci kurzu slabší A2. V kurzu B1 byli studenti na různých úrovních, u většiny z nich se jazyková znalost rovnala úrovni A2, na konci kurzu měli studenti úroveň B1, jedna studentka svými znalostmi dosahovala i na úroveň B2. Lektorka na závěr léta 2022 naplánovala a připravila dvoutýdenní intenzivní kurz českého jazyka, který je primárně určen pro studenty, kteří v září pojedou na studijní pobyty do České republiky. Do kurzu se prozatím přihlásilo 9 studentů.

Činnost lektora

Hlavní pracovní náplní lektora v zimním semestru akademického roku 2021/22 byla výuka v předmětech *Český jazyk a kultura A1.1*, *A2.1* a *B1.1* a *Úvod do literatury slovanských jazyků*, v letním semestru pak výuka předmětů *Český jazyk a kultura A1.2*, *A2.2*, *B1.2* a *Úvod do lingvistiky slovanských jazyků*. Výuka na univerzitě s ohledem na zhoršenou situaci pandemie Covid-19 probíhala hybridní formou. U každé jazykové úrovně probíhala výuka 3 x týdně (1 x 60 minut online, 2 x 90 minut prezenčně). Online lekce probíhaly přes platformu Zoom. Pro výuku lektorka využívala primárně učebnice *Česky krok za krokem 1* a *Čeština expres 1., 2. a 3. díl* od autorky L. Holé a učebnici *Češtinu pro cizince B1* od M. Kestřánkové. Pro zpestření výuky byly využívány aktivity z publikace *Jazykové hry a aktivity pro výuku češtiny* od Zdeny Malé a také online nástroje a aplikace, např. Kahoot, LearningApps a WordWall. Pro úspěšné

absolvování kurzu a získání kreditů studenti museli vypracovávat domácí úkoly, být aktivní na hodinách a úspěšně složit závěrečnou zkoušku. Závěrečné zkoušky (písemný test) probíhaly vždy na konci semestru, tj. v prosinci a v květnu. Všichni studenti úspěšně zkoušky složili.

Aktivity konané mimo univerzitu

Kvůli stále přetrvávajícím omezením a značným obavám Portugalců z onemocnění Covid-19 nebylo snadné pořádat mimoškolní aktivity. Letní semestr byl však příznivější a studenti se zúčastnili několika akcí. 21. března 2022 se zúčastnili Dne poezie, který spoluorganizovalo Centrum slovanských jazyků a kultur.

7. dubna 2022 se konala velikonoční lekce pro všechny studenty češtiny. Studenti se dozvěděli o českých velikonočních zvycích, upletli si pomlázku a ozdobili si perníčky, které pro ně lektorka upekla.

Dále se zúčastnili dvou literárních akcí, a to Noci evropské literatury s účastí české spisovatelky Radky Třeštíkové a autorského čtení s básničkou Jitkou N. Srbovou, která představila vybrané básně ze sbírky s názvem *Otřes v paměti: Sedm českých básníků narozených v 70. letech*. Obě akce organizovalo Velvyslanectví České republiky v Lisabonu a všichni studenti byli srdečně pozváni.

Tak jako v minulém roce měla i letos Univerzita v Lisabonu zástupkyni na Mezinárodní konferenci zahraničních studentů češtiny, kterou ve dnech 12.–13. května 2022 pořádal Ústav odborné a jazykové přípravy Univerzity Karlovy. Soutěže se zúčastnila studentka z kurzu Český jazyk a kultura B1.2. a se svou prezentací na téma Rakovina tlustého střeva získala v sekci odborné prezentace 4. místo.

Lektorka také napsala doporučení třem studentům na letní školy v České republice, z nichž dva studenti získali stipendium. Na závěr letního semestru lektorka nabídla všem studentům češtiny společné setkání v restauraci, aby se studenti seznámili i napříč všemi kurzy.

Lektorce se podařilo navázat dobrou spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Lisabonu. Lektorka připravovala propagační materiály, letáčky, a s pomocí velvyslanectví se aktivně snažila propagovat kurzy českého jazyka. Podařilo se také umístit nabídku kurzů češtiny na letáčky filozofické fakulty. Lektorka se také podílela na vylepšení webových stránek Centra

slovanských jazyků a kultur. Cílem do dalších let je zviditelnit kurzy českého jazyka a připravit nový kurz češtiny, který bude pro studenty s jazykovou znalostí B2 dle SERRJ.

Pracovní a životní podmínky

Lektor má k dispozici kancelář, kterou sdílí s dalšími lektory centra. V kanceláři jsou tři funkční počítače, které jsou napojené na centrální tiskárnu, kde je možné tisknout. Tisk je zdarma, nutné je však mít vlastní papíry. Lektorka má k dispozici také poličku a skříň na učebnice, která však potřebuje opravit. Většina učeben v hlavní budově fakulty je vybavena počítačem, projektorem a reproduktory, učebny v prostorách knihovny jsou moderní, klimatizované a nachází se v nich velká interaktivní smart televize. V budově fakulty jsou dvě kantýny, počítačová učebna a knihovna. Univerzita lektorům ubytování zdarma neposkytuje, za poplatek je možné bydlet na koleji v buňce s dalším lektorem. V minulých letech univerzita nabízela novým lektorům kurzy portugalštiny zdarma, v tomto akademickém roce však tato možnost přestala platit. Lektorce se podařilo navázat dobré vztahy s kolegy v Centru slovanských jazyků, ale také s jeho vedením i s vedením celé fakulty, jimž patří velké poděkování za pomoc při organizaci kurzů a za poskytnutí pomoci v prvních pracovních dnech na univerzitě.

Lisabon 31. července 2022

Mgr. Pavlína Vondráčková